

ਸਰ ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ,
ਦਿੱਲੀ, ਆਦਿ। (ਕਪੂਰ, ਜੇ.)

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ
ਐਸ ਕੇ ਕਪੂਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.
ਸਰ ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ
ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ
1965 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 133-ਡੀ
15 ਜੁਲਾਈ 1966 ਈ

ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਸਪਿਊਟਸ ਐਕਟ, (1947 ਦਾ XIV) - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸਥਾਪਨਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ "ਉਦਯੋਗ" ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ - ਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਮੱਤ ਉੱਤੇ ਜੋ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹਮਲੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲਾ ਅਵਾਰਡ ਅਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹਣਾ. ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਧਾਰਨਾ ਅੰਤਿਮ ਜਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉੱਦਮ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਤੱਥ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਪੈਰੀਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਮਿਤੀ 18 ਜਨਵਰੀ, 1965, ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਐਲ.ਡੀ. 1961 ਦਾ ਨੰਬਰ 244, ਅਤੇ ਮੈਂਡਾਮਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਲਿਖਤ

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(f) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।, ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਡਾਇਲ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ. ਓਬਰਾਏ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ। ਆਰ.ਡੀ. ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.—ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ. 133-ਡੀ, 195-ਡੀ ਅਤੇ 196-ਡੀ ਆਫ 1965 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ 1965 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 133-ਡੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਾਕੀ ਦੋ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਕੇਸ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਪਾਰਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੰਘ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1957 ਦਾ ਨੰਬਰ 74। ਉਪਰੋਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ "ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਪਾਰਕ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। j) ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਗਲਤ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਈ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

"ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ 'ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਪਾਰਕ' ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਟਾਈਲ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ, ਇਸ ਲਈ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਝਗੜਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਸ਼ੀਹ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 'ਉਦਯੋਗ', ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(j) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ 'ਉਦਯੋਗ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਉਪਕਰਨ ਜਾਂ 'ਕਾਲਿੰਗ' ਵਿਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਹੈ। ਹਵਾਲੇ ਦੇ. ਇਸ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਸਰ ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰੋਜ਼ਾਸਨ, ਦਿੱਲੀ, ਆਦਿ। (ਕਪੂਰ, ਜੇ.)

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਪਾਰਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੰਘ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਘ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਅਵਾਰਡ, ਮਿਤੀ 16 ਮਈ, 1959, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ 1957 ਦਾ ਨੰਬਰ 74 ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ 5/10 ਅਗਸਤ, 1961 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਠਾਕਰ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ। ਸਿੰਘ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੰਘ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿੱਟ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਜੇ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ। ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ. ਸੰਘ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੀ.ਡੀ.ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੀ.ਡੀ.ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ., ਨੇ 1 ਅਗਸਤ, 1963 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ "ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਦਾਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ 18 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ-

ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਆਂ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੋ ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਿਆਨ ਕਰਾਂਗਾ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਧੇਰੇ ਗੰਭੀਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸਥਾਪਨਾ "ਉਦਯੋਗ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਰੈਜ਼ਿਊਡੀਕੇਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਥਾਪਨਾ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਹੈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹੇਗਾ ਨਹੀਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਜੋ ਕਿ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਾਕਤ ਹੈ ਜੋ ਡੀ ਪੀ ਡੰਡਰਡੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੀ ਪੀ ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਫਰਮ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਉਹ ਨਿਆਂਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਮੱਤ ਉੱਤੇ ਜੋ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਲਈ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹਮਲੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲਾ ਅਵਾਰਡ ਅਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਕੈਲ. 465

ਸਰ ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰੋਜ਼ਾਸਨ, ਦਿੱਲੀ, ਆਦਿ। (ਕਪੂਰ, ਜੇ.)

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਧਾਰਨਾ ਅੰਤਿਮ ਜਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉੱਦਮ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਤੱਥ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਦਮ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਘ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਮ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਹਨ-

- (1) ਐਲਿਫਿੰਸਟਨ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਇਸ ਦੇ ਵਰਕਰ (3);
- (2) ਵਾਲਫੋਰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਫਸਟ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਅਤੇ ਹੋਰ(4);
- (3) ਵਰਾਹਲਕਸ਼ਮੀ ਰਾਈਸ ਐਂਡ ਆਇਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ, ਅਤੇ ਹੋਰ (5); ਅਤੇ
- (4) ਤ੍ਰਿਚੀ-ਸ਼੍ਰੀਰੰਗਮ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਮਦਰਾਸ, ਅਤੇ ਹੋਰ (6)। ਬਰਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 11, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ
- (2) ਏ.ਟੀ.ਆਰ. 1957, ਐਸ.ਸੀ. 38.
- (3) (1960) 1 ਐਲ.ਐਲ.ਜੇ. 381.
- (4) (1961) ਐੱਚ.ਐੱਲ.ਐੱਲ.ਜੇ. 25.
- (5) (1960) II L.L.J. 473.
- (6) (1959) ਆਈ.ਟੀ.ਐਲ.ਜੇ.ਐਲ.ਜੇ. 515. -

ਇਹ, ਜੋ ਕਿ ਠੋਸ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ, ਹਰ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਜਮਾਂਦਰੂ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਨਿਯਮ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਬੁੱਧੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਲਈ ਦੋ ਵਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸ਼ਾਸਨ ਸਿਰਫ਼ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਦਾ। ਜੇਕਰ ਸੰਘ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ, ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੱਥ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕੇਟਾ ਵਜੋਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 18 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਅਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

~"ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 508

18 ਜੁਲਾਈ 1966

ਈ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ (1954 ਦਾ XUV)— § 19(4)—ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ 6 ਗੁਣਾ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਕੀ ਵੈਧ ਹੈ।

Translator Chander Shekhar

(ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇ ਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪਰਮਾਣਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।)